



**Република Србија**  
**ВРХОВНИ СУД**  
**Кзз 236/2024**  
**15.03.2024. године**  
**Београд**

## **У ИМЕ НАРОДА**

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Милене Рашић, председника већа, Дубравке Дамјановић, Гордане Којић, Бојане Пауновић и Биљане Синановић, чланова већа, са саветником Татјаном Миленковић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела прање новца из члана 245. став 2. у вези става 1. КЗ, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Мира Оровића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду, Посебно одељење за сузбијање корупције Кпо4 бр 28/22 од 29.12.2022. године и Апелационог суда у Београду Кж1 558/23 од 28.09.2023. године, у седници већа одржаној дана 15.03.2024. године, једногласно је донео

## **ПРЕСУДУ**

**ОДБИЈА СЕ**, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Мира Оровића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду, Посебно одељење за сузбијање корупције Кпо4 бр 28/22 од 29.12.2022. године и Апелационог суда у Београду Кж1 558/23 од 28.09.2023. године.

## **Образложење**

Пресудом Вишег суда у Београду, Посебно одељење за сузбијање корупције Кпо4 бр 28/22 од 29.12.2022. године окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела прање новца из члана 245. став 2. у вези става 1. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од 2 године у коју казну му се урачунава време проведено у притвору од 22.06.2020. године, када је лишен слободе, до 04.10.2021. године, када му је притвор укинут и на новчану казну у износу од 200.000,00 динара коју је окривљени дужан да плати у року од 3 месеца по правноснажности пресуде, и одређено да уколико окривљени новчану казну не плати у остављеном року иста ће бити замењена казном затвора, тако што ће се за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне, одредити један дан казне затвора, али не дуже од 6 месеци.

Истом пресудом на основу члана 245. став 7. КЗ и члана 87. КЗ, према окривљеном АА изречена је мера безбедности одузимање предмета и то новца у износу од 155.900 евра који износ представља предмет извршења кривичног дела, а који је од окривљеног одузет по потврдама о привремено одузетим предметима МУП РС, УКП, Одељење за борбу против корупције од 22.06.2020. године.

Наведеном пресудом на основу члана 264. став 1. и члана 262. ЗКП, окривљени АА обавезан је да плати трошкове кривичног поступка о чијој висини ће суд одлучити накнадно посебним решењем.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 558/23 од 28.09.2023. године, делимичним усвајањем жалби бранилаца окривљеног АА, адвоката Маје Атанасковић и адвоката Мира Оровића, преиначена је пресуда Вишег суда у Београду, Посебно одељење за сузбијање корупције Кпо4 бр 28/22 од 29.12.2022. године, у делу одлуке о кривичној санкцији, тако што је Апелациони суд у Београду окривљеног АА због кривичног дела праће новца из члана 245. став 2. у вези става 1. КЗ за које је првостепеном пресудом оглашен кривим, осудио на казну затвора у трајању од 1 године и 6 месеци у коју казну му се урачунава време проведено у притвору од 22.06.2020. године до 04.10.2021. године, те му је задржао као правилно утврђену новчану казну у износу од 200.000,00 динара, коју је окривљени дужан да плати у року од 3 месеца од дана правноснажности пресуде, и одређено да уколико окривљени новчану казну не плати у остављеном року, иста ће бити замењена казном затвора, тако што ће суд за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне, одредити један дан казне затвора, али не дуже од 6 месеци, док су у преосталом делу жалбе бранилаца окривљеног АА, адвоката Маје Атанасковић и адвоката Мира Оровића, као и жалба јавног тужиоца Вишег јавног тужилаштва у Београду, у целости одбијене као неосноване, а пресуда Вишег суда у Београду, Посебно одељење за сузбијање корупције Кпо4 бр 28/22 од 29.12.2022. године, у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА, адвокат Миро Оровић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, а из садржине захтева произилази да је исти поднет и због повреде закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд побијане пресуде укине или да укине само другостепену пресуду и предмет врати на поновну одлуку.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужилаштву, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП и, у седници већа коју је одржао без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), након разматрања списка предмета и правноснажних пресуда против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те након оцене навода изложених у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Указујући на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости истиче да је кривични закон повређен на штету окривљеног, јер у првостепеној пресуди није описана криминална делатност из које новац потиче, с обзиром да је знање окривљеног о криминалном пореклу имовине елеменат бића овог кривичног дела и мора се утврђивати у односу на конкретно опредељену криминалну делатност, а у изреци побијаних пресуда није наведено противправно дело у закону одређено као кривично дело, односно делатност која се може подвести под законски облик кривичног дела, нити се на поуздан начин може закључити време и место пријема новца од стране окривљеног, како би се у односу на то утврдило да је окривљени у тренутку пријема новца знао да исти потиче од

кривичног дела, па се у радњама окривљеног не стичу битни елементи кривичног дела из члана 245. КЗ.

Одредбом члана 245. став 1. КЗ прописано је да ко изврши конверзију или пренос имовине, са знањем да та имовина потиче од криминалне делатности, у намери да се прикрије или лажно прикаже незаконито порекло имовине, или прикрије или лажно прикаже чињенице о имовини са знањем да та имовина потиче од криминалне делатности, или стекне, држи или користи имовину са знањем, у тренутку пријема, да та имовина потиче од криминалне делатности, казниће се затвором од шест месеци до пет година и новчаном казном, а ставом 2. истог члана прописано је да ако износ новца или имовине из става 1. овог члана прелази милион и петсто хиљада динара, учинилац ће се казнити затвором од једне до десет година и новчаном казном.

Из изреке првостепене пресуде у односу на коју је поднет захтев за заштиту законитости произилази да је окривљени АА у време и на месту ближе описаном у тој изреци, у стању урачунљивости, свестан свога дела чије је извршење хтео, држао новац у износу који прелази милион и петсто хиљада динара и то у укупном износу од 155.900 евра у динарској противвредности од 18.331.532,68 динара... са знањем да та имовина, новац у тренутку пријема потиче од криминалне делатности..., па је од стране полицијских службеника МУП РС, ДП УКП, Службе за борбу против дрога заустављен када су полицијски службеници код окривљеног пронашли у предметној ПВЦ кеси (коју је држао у рукама) са натписом „...“ два пакета са већом количином девизног новца – евра обмотаних ПВЦ стреч фолијом у укупном износу од 141.000,00 евра у апоенима..., упакованих у 22 свежња, при чему је на тринаест узорака свежања новачница од 22 свежња детектовано присуство опојне дроге кокаин... док је унутрашњем џепу јакне окривљеног пронађен новчани износ од 14.900,00 евра у апоенима... а који новац у укупном износу од 155.900 евра потиче од криминалне делатности... при чему је био свестан да је његово дело забрањено.

По налажењу Врховног суда, имајући у виду законски опис битних елемената кривичног дела прање новца из члана 245. став 1. и 2. КЗ, за постојање овог кривичног дела, нужно је и довољно да имовина (новац) потиче из криминалне делатности и да је окривљени у тренутку пријема новца то знао. По налажењу овога суда за постојање овог кривичног дела, осим сазнања окривљеног да новац потиче из криминалне делатности, не постоји обавеза описивања, утврђивања и прецизирања конкретне криминалне делатности из које имовина води порекло, већ је само потребно утврдити да постоји незаконито порекло предметног новца (имовине). Наведени став произилази из релеватних међународних извора (Варшавска конвенција – Конвенција Савета Европе о прању, тражењу, заплени и одузимању прихода стечених криминалом и о финансирању тероризма („Службени гласник РС“ - Међународни уговори бр. 19/09) и пракса Европског суда за људска права – Одлука ZCHUSCHEN против Белгије бр. 23572/07 од 01.06.2017. године.

Из наведених разлога, по налажењу овога суда из изреке првостепене пресуде у односу на коју је поднет захтев за заштиту законитости произилазе сви битни елементи кривичног дела прање новца из члана 245. став 2. у вези става 1. КЗ, за које је окривљени АА оглашен кривим, а наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног којима се указује на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, од стране Врховног суда оцењени су као неосновани.

Бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости наводи да су побијане пресуде донете уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, јер се пресретнути телефонски разговори не могу користити у овом кривичном поступку, обзиром да наредба за тајни надзор комуникације против окривљеног АА није издата у овом кривичном поступку, нити ради откривања кривичног дела прање новца, односно, применом посебне доказне радње није прикупљен материјал о овом кривичном делу. У захтеву се даље наводи да је овај доказ предложен, а потом и изведен, како би се утврдило о чему сведок ББ и окривљени нису разговарали, па како се у складу са чланом 161. ЗКП посебне доказне радње предузимају само изузетно и веома рестриктивно, а рестриктивно треба тумачити и одредбу члана 164. ЗКП (случајни налаз) наведени материјал се не може користити као доказ.

Изложене наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, Врховни суд оцењује неоснованим.

Наиме, на исте повреде кривичног закона са истоветним образложењем одбрана окривљеног указивала је и у жалби изјављеној против првостепене пресуде, а другостепени суд је оценио ове жалбене наводе неоснованим и о томе на страни 8. став 3. образложења своје одлуке, изнео довољне и јасне разлоге, које Врховни суд у свему прихвата као правилне, те на ове разлоге у смислу одредбе члана 491. став 2. ЗКП и упућује.

Бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости наводи да су побијане пресуде донете уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, јер су подаци о евиденцији остварене телефонске комуникације, коришћење базних станица и лоцирања места са кога се обавља комуникација за бројеве телефона ... (сведок ББ), ... (сведок ВВ) и ... (окривљени АА) прибављени противно одредбама ЗКП. У захтеву се наводи да је наредбама судије за претходни поступак Вишег суда у Београду Пов – По4 бр. 238/20, Пов- По4 бр. 239/20 и Пов-По4 бр. 240/20 од 20.10.2020. године, наложено оператерима мобилне и фиксне телефоније на територији Републике Србије да овлашћеним службеним лицима МУП-а РС, ДП, УКП, Одељење за борбу против корупције омогуће увид и прибављање података о евиденцији остварене телефонске комуникације, коришћења базних станица и лоцирања места са којег су обављене комуникације и податке о регистрованим власницима бројева телефона, без увида у њихов садржај, а да су наредбе издате на предлог јавног тужиоца, који је поднет на основу одредбе члана 286. став 3. ЗКП, који подаци се на основу наведеног члана (286. ЗКП) могу прикупити само у предистражном поступку, што у конкретној ситуацији није случај, јер је истрага у овом кривичном поступку покренута наредбом од 24.06.2020. године, дакле пре доношења наведених наредби. У захтеву се даље наводи да је пре подношења захтева судији за претходни поступак Јавни тужилац дана 02.10.2020. године, на основу одредбе члана 282. став 4. ЗКП наредио полицији да од сведока ББ и ВВ одузму телефоне, те да полиција јавном тужиоцу поднесе иницијативу сходно одредби члана 286. став 3. ЗКП, ради обезбеђења доказа и прикупљања доказа у корист одбране (стр. 263/88 спа), а тражена иницијатива је поднета на основу одредбе члана 43. став 2. тачка 1) и члана 286. став 3. ЗКП, којим је одређена надлежност јавног тужиоца да руководи предистражним поступком. Надаље, у захтеву се наводи да се доказна радња рачунарско претраживање података може преузети против осумњиченог, а никако против сведока, што је учињено у конкретном случају, па будући да су обрађени

подаци о личности прибављени незаконито, не могу служити као доказ у кривичном поступку и на њима се не може заснивати одлука, а сходно изнетом не може се заснивати ни на налазу и мишљењу вештака др Драгомира Васиљевића од 16.11.2020. године, који се заснива на овако прикљупљеним доказима па је „плод отровног дрвета“.

Одредбом члана 178. ЗКП прописано је да ако су испуњени услови из члана 161. став 1. и 2. овог законика, на образложени предлог јавног тужиоца суд може одредити рачунарско претраживање већ обрађених личних и других података и њихово поређење са подацима који се односе на осумњиченог и кривично дело, а одредбом члана 179. став 1. ЗКП, прописано је да посебну доказну радњу из члана 178. овог законика одређује судија за претходни поступак образложеном наредбом.

Одредбом члана 286. став 3. ЗКП, по налогу судије за претходни поступак, а на предлог јавног тужиоца, полиција може у циљу испуњења дужности из става 1. овог члана прибавити евиденцију остварене телефонске комуникације, коришћених базних станица или извршити лоцирање места са којег се обавља комуникација.

Одредбом члана 162. став 1. тачка 2. ЗКП, прописано је да под условима из члана 161. овог законика посебне доказне радње могу се одредити за следећа кривична дела: за која је посебним законом одређено да поступа јавно тужилаштво посебне надлежности, између осталог због кривичног дела прање новца (члан 245. ст. 1. до 4. Кривичног законика).

Из списка предмета произилази да је наредбама Вишег суда у Београду, Посебно одељење за сузбијање корупције Пов-По4 бр 238/20, 239/20 и 240/20 од 02.10.2020. године, поступајући по предлогу Вишег јавног тужилаштва у Београду, Посебно одељење за сузбијање корупције КТИКО 24/20 од 02.10.2020. године наложено предузећу за пренос информација – оператеру „МТС“, „TELENOR“ и „VIP“ оператерима мобилне и фиксне телефоније Републике Србије да овлашћеним службеним лицима МУП-а РС, ДП, УКП, Одељења за борбу против корупције омогућен увид и прибављање следећих података: евиденције остварене телефонске комуникације, коришћење базних станица и лоцирање места са којих се обавља комуникација, податке о регистрованим власницима наведених бројева телефона, без увида у њихов садржај и то за бројеве телефона ..., ... и ..., а који подаци се односе на период од 02.10.2019. године, па до окончања предузетих мера, с тим да ће о предузимању мера и радњи из ове наредбе полиција одмах, а најкасније у року од 24 сата након предузимања, обавестити јавног тужиоца, а да се наредба издаје, јер постоје основи сумње да је од стране окривљеног АА извршено кривично дело прање новца из члана 245. став 2. у вези става 1. КЗ.

По налажењу Врховног суда, подаци о евиденцији остварене телефонске комуникације, коришћења базних станица и лоцирање места са којег се обавља комуникација, на које се захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА указује не представљају незаконите доказе, јер су у складу са оредбама члана 286. став 3, 178. и 179. став 1. ЗКП, прибављени по наредбама судије за претходни поступак, које су донете на захтев Јавног тужилаштва за прибављање евиденције остварене телефонске комуникације, коришћења базних станица и лоцирања места са којег се обавља комуникација без увида у њихов садржај за бројеве мобилних телефона ближе наведеним у тим наредбама, које су користили окривљени АА и сведоци ББ и ВВ, а

која наредба је донета због постојања основане сумње да је окривљени АА извршио кривично дело прање новца из члана 245. став 2. у вези става 1. КЗ у односу на које кривично дело се према одредби члана 162. став 1. тачка 2) ЗКП, могу примењивати посебне доказне радње и то како у односу на лице за кога постоји основана сумња да је извршило то кривично дело, тако и у односу на друга лица која су са њим у контакту, и то за период од 02.10.2019. године, па надаље, дакле у време трајања предистражног поступка у овом кривичном предмету. Имајући у виду да су наведени докази прикљупљени применом посебне доказне радње рачунарско претраживање података у свему спроведене у складу са одредбама Законика о кривичном поступку и налаз и мишљење вештака др Драгомира Васиљевића од 16.11.2020. године, који је сачињен на основу овако прибављених доказа, представља законит доказ, а супротни наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, од стране Врховног суда оцењени су као неосновани.

Бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости наводи да су побијане пресуде донете уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, с обзиром да су од сведока ББ и ВВ незаконито одузети мобилни телефони, па се подаци добијени њиховим претресањем не могу користити као законит доказ у кривичном поступку. У захтеву се наводи да су телефони одузети према правилима предистражног поступка, у време када су ова лица пред Јавним тужиоцем у истом предмету већ испитивани као сведоци у истрази, па су телефони одузети принудно, што произилази из потврде о одузетим предметима и исказа ових сведока на главном претресу, што је супротно одредби члана 288. став 4. ЗКП, члана 147. ЗКП и члана 148. ЗКП, као и одредби члана 41. став 1. Устава РС, јер су прекршена права на приватност сведока ББ и ВВ.

Одредбом члана 147. став 1. ЗКП, прописано је да предмете који се по Кривичном законнику морају одузети или који могу послужити као доказ у кривичном поступку, орган поступка ће привремено одузети и обезбедити њихово чување.

Из списка предмета произили да је Потврдом о привремено одузетим предметима издатом на основу члана 150. став 1. ЗКП, МУП-а РС, ДП, УКП, Одељење за борбу против корупције 03.2.2 број 89/20 од 05.10.2020. године, овлашћено службено лице приликом предузимања радње у складу са чланом 147. став 1. ЗКП, привремено одузело од лица ББ један телефонски апарат црне боје марке „...“ модел ... (slot1) број ... IMEI (slot2) број ... са припадајућом СИМ картицом „...“ за број телефона ... са лозинком за откључавање „...“, а грађанин ББ, који је потписао наведену потврду без примедби, поучен о праву на подношење притужбе у складу са чланом 286. став 5. ЗКП, а да ће о извршеном привременом одузимању предмета биће обавештена Данијела Кљајић, заменик тужиоца Вишег јавног тужилаштва у Београду, Посебно одељење за сузбијање корупције одмах или најкасније у року од 24 сата.

Из списка предмета произилази да је Потврдом о привремено одузетим предметима издатом на основу члана 150. став 1. ЗКП, МУП-а РС, ДП, УКП, Одељење за борбу против корупције 03.2.2 број 88/20 од 05.10.2020. године, овлашћено службено лице је приликом предузимања радње у складу са чланом 147. став 1. ЗКП, привремено одузело од лица ВВ један телефонски апарат бело-црне боје марке „...“ са припадајућом СИМ картицом „...“ серијског броја ..., да је телефон са видним оштећењима на полеђини у доњем левом углу, да је наведену потврду грађанин ВВ потписао, али да је ставио примедбу против одлуке тужиоца Данијеле Кљајић да му се

одузме телефон, пошто му је ускраћено да обавља редовне пословне активности и онемогућено му је да прехрани породицу, а да ће о извршеном привременом одузимању предмета биће обавештена Данијела Кљајић, заменик тужиоца Вишег јавног тужилаштва у Београду, Посебно одељење за сузбијање корупције одмах или најкасније у року од 24 сата.

По налажењу Врховног суда, мобилни телефони одузети од сведока ББ и ВВ по потврдама о привремено одузетим предметима од 05.10.2020. године одузети су од стране органа поступка, као предмети који могу послужити као доказ у кривичном поступку, а у складу са одредбом члана 147. ЗКП, па како из списка предмета произилази да је потврде издао овлашћени орган за вођење поступка у складу са одредбама Законика о кривичном поступку и како су наведене потврде, ББ и ВВ потписали без примедби које би се односиле на примену претње, принуде и силе, по налажењу Врховног суда, одузимање наведених мобилних телефона је обављено у складу са законом, а докази који су проистекли из те радње представљају законите доказе на којима се може заснивати одлука, па су супротни наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА оцењени као неосновани.

Из напред наведених разлога донета је одлука као у изреци на основу одредбе члана 491. став 1. и 2. ЗКП.

**Записничар-саветник,  
Татјана Миленковић, с.р.**

**Председник већа-судија,  
Милена Рашић, с.р.**

За тачност отправка  
Заменик управитеља писарнице  
Миланка Ранковић